

แนวทางการบรรเลงบทประพันธ์เพลง
สำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมโดยคีตกวีชาวไทย:
บทเพลง *Full Phase of the Moon*
ประพันธ์โดยจิณฉัตร มั่นทรัพย์*

Received: 25 November 2024

Revised: 3 April 2025

Accepted: 26 November 2025

นิพัทธ์ กาญจนหุต**

วรพล รัตนอำพล***

บทบาทสำคัญอันดับแรกของวาทยกรคือการตีความและถ่ายทอดสัญลักษณ์ทางดนตรีที่ผู้ประพันธ์ได้กำหนดไว้ในบทเพลงเพื่อนำเสนอความหมายที่ผู้ประพันธ์ต้องการสื่อสารผ่านโน้ตเพลง กระบวนการนี้เกี่ยวข้องกับการแปลความตั้งใจของผู้ประพันธ์ให้กลายเป็นเสียงดนตรีในระหว่างการซ้อมเพื่อให้นักดนตรีสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่สอดคล้องกับเจตนาของผู้ประพันธ์ บทเพลง *Full Phase of the Moon* ประพันธ์โดยผู้ช่วยศาสตราจารย์จิณฉัตร มั่นทรัพย์ เป็นบทเพลงประเภทดนตรีพรรณนา (Program Music) สำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมที่ได้รับแรงบันดาลใจจากวันลอยกระทง โดยนำทำนองจากเพลง “ลอยกระทง” มาเป็นองค์ประกอบหลักของบทเพลง ผลงานนี้สะท้อนถึงความเชี่ยวชาญของผู้ประพันธ์ในการเรียบเรียงเสียงประสาน การเรียบเรียงเสียงวงดนตรีและการประพันธ์เพลงที่เหมาะสมกับวงดุริยางค์เครื่องลม บทความนี้เป็นแนวทางสำหรับวาทยกรในการแสดงบทเพลง โดยอ้างอิงจากประสบการณ์การเตรียมงานแสดงรอบปฐมทัศน์และการบันทึกเสียงซึ่งได้รับคำแนะนำโดยตรงจากผู้ประพันธ์ บทวิเคราะห์นี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อเชื่อมโยงความตั้งใจของผู้ประพันธ์เข้ากับบทบาทการตีความของวาทยกรเพื่อให้สามารถถ่ายทอดผลงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

บทความวิจัย

บทคัดย่อ

คำสำคัญ

แนวทางการบรรเลงบทเพลง;
บทประพันธ์สำหรับ
วงดุริยางค์เครื่องลม;
วงดุริยางค์เครื่องลม;
วาทยกร;
บทเพลงพรรณนา

* บทความนี้ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจากคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ประจำปีงบประมาณ 2565

** อาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: nipatdh.k@ku.th (ผู้ประพันธ์บรรณกิจ)

*** นักวิจัย ภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ติดต่อได้ที่: wrattanaumpol@gmail.com

Conducting Guide for the Wind Band Repertoire

Composed by Thai Composers:

Full Phase of the Moon by Jinnawat Mansap*

Nipat Kanchanahud**

Worapol Rattanaumpol***

Received: 25 November 2024

Revised: 3 April 2025

Accepted: 26 November 2025

The conductor's primary role is to interpret and transform the composer's written score, decoding its musical symbols and conveying its intended message through sound. This process involves translating the composer's vision into auditory reality during rehearsals, enabling musicians to produce music aligned with the composer's intent. *Full Phase of the Moon* by Assistant Professor Jinnawat Mansap is a programmatic wind composition inspired by Loy Krathong Day, incorporating the traditional melody of the "Loy Krathong" song. The piece exemplifies the composer's mastery of music composition, instrumentation, and harmonization tailored to a wind band setting. This study provides performance guidance for conductors, derived from the preparation of the piece's world premiere and recording sessions, with direct input from the composer. This analysis aims to bridge the composer's vision and the conductor's interpretive responsibilities, ensuring an authentic and effective realization of the work.

Research Article

Abstract

Keywords

conducting guide;
wind band repertoire;
wind band;
conductor;
program music

* This research article was financially supported by the Faculty of Humanities, Kasetsart University, under the fiscal year 2022 budget allocation

** Lecturer, Department of Music, Faculty of Humanities, Kasetsart University, e-mail: nipatdh.k@ku.th (corresponding author)

*** Researcher, Department of Music, Faculty of Humanities, Kasetsart University, e-mail: wrattanaumpol@gmail.com

1. บทนำ

ปัจจุบันวงดุริยางค์เครื่องลมได้รับความสนใจเพิ่มมากขึ้น ข้อมูลจากกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2563 รายงานว่าประเทศไทยมีสถานศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาล ประถมศึกษา มัธยมศึกษา จนถึงระดับอุดมศึกษาที่มีการจัดการแสดงดนตรีและแข่งขันวงโยธวาทิตอย่างต่อเนื่องประมาณ 14,932 แห่ง จากทั้งหมด 37,331 แห่ง (กรมพลศึกษา, 2563) จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้น พบว่าประเทศไทยมีวงดุริยางค์เครื่องลมทุกระดับ ประถมศึกษา มัธยมศึกษาและอุดมศึกษามากกว่า 4,500 วงทั่วประเทศ โดยวงดุริยางค์เครื่องลม 1 วง ประกอบด้วยนักดนตรีจำนวนประมาณ 30-100 คน ดังนั้นจึงสามารถคาดคะเนได้ว่าประเทศไทยมีนักดนตรีวงดุริยางค์เครื่องลมมากกว่า 150,000 คน แต่ปัญหาที่พบคือการเรียนการสอนวงดุริยางค์เครื่องลมมักไม่ได้มาตรฐานสากล อันเนื่องมาจากไม่มีแบบอย่างแนวทางที่ได้มาตรฐานสากลให้ยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ

ครูผู้สอนวงดุริยางค์เครื่องลมมักจะวิเคราะห์และตีความบทเพลงโดยปราศจากการชี้แนะแนวทางที่ถูกต้อง ส่งผลให้การพัฒนางวงดุริยางค์เครื่องลมเป็นไปได้ช้ากว่าที่ควรจะเป็น ผู้วิจัยมีโอกาสได้เป็นกรรมการตัดสินการแข่งขันวงดุริยางค์เครื่องลมทั้งในระดับประเทศและนานาชาติ จึงเห็นข้อบกพร่องของวงดุริยางค์เครื่องลมในประเทศไทยซึ่งผู้วิจัยเชื่อมั่นเป็นอย่างยิ่งว่าหากมีแนวทางที่ถูกต้องให้ปฏิบัติจะช่วยให้วงดุริยางค์เครื่องลมของประเทศไทยสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็ว

งานวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้พิจารณาบทเพลงซึ่งประพันธ์ขึ้นสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมที่ได้มาตรฐานสากล โดยเป็นบทเพลงที่ใช้ในการแข่งขันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ประพันธ์โดยนักประพันธ์เพลงชาวไทย ได้แก่ บทเพลง *Full Phase of the Moon* ประพันธ์โดยจินฉัตร มั่นทรัพย์ นำมาศึกษาและวิเคราะห์เพื่อเป็นต้นแบบแนวทางการอำนวยเพลงและการบรรเลงให้กับวงดุริยางค์เครื่องลมทั่วประเทศ ใช้ในการอ้างอิงตามหลักวิชาการ อำนวยเพลงชั้นสูงและการตีความบทประพันธ์เพลงสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

1. เพื่อวิเคราะห์และตีความบทเพลง *Full Phase of the Moon* ประพันธ์โดยจินฉัตร มั่นทรัพย์
2. เพื่อเป็นแนวทางการอำนวยเพลงสำหรับวาทยกรที่ต้องการศึกษา ฝึกซ้อมหรือแสดงบทเพลง

Full Phase of the Moon

3. เพื่อเชื่อมโยงความตั้งใจของผู้ประพันธ์กับบทบาทการตีความของวาทยกรเพื่อให้สามารถถ่ายทอดผลงานได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

3. ประวัติผู้ประพันธ์เพลง

จิณฉัตร มั่นทรัพย์ เริ่มศึกษาดนตรีโดยเข้าเป็นสมาชิกวงดุริยางค์โรงเรียนหอวังในตำแหน่งนักเล่นยูโฟเนียมและทูบา โดยมีอาจารย์ประยุทธ์ ชาญอักษร เป็นผู้สอน ต่อมาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากสาขาวิชาดนตรีศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เครื่องมือเอกทูบา โดยศึกษากับอาจารย์สุรพล รัญญวิบูลย์ และอาจารย์มานิตย์ บุชาชนก ตามลำดับ และสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการประพันธ์เพลง ภาควิชาดุริยางคศิลป์ คณะศิลปกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จิณฉัตร มั่นทรัพย์ มีประสบการณ์การบรรเลงในวงดนตรีต่างๆ ได้แก่ เป็นสมาชิกวงดุริยางค์เยาวชนไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ. 2545 เป็นสมาชิกวงดุริยางค์ซิมโฟนีออร์เคสตราและวงซิมโฟนีออร์เคสตราแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2541 ถึง พ.ศ. 2545 และเป็นสมาชิกวงเทริเคียว ไอมาชิ (Tenrikyo Aimachi Marching Band) เมืองนาโกยา ประเทศญี่ปุ่น และเข้าร่วมการแข่งขันประกวดที่ญี่ปุ่น (All Japan Marching Band Competition) เมื่อ พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. 2550

ปัจจุบัน จิณฉัตร มั่นทรัพย์ เป็นอาจารย์ประจำภาควิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และดำรงตำแหน่งหัวหน้าสาขาวิชาดนตรีตะวันตก ตั้งแต่ พ.ศ. 2558 ถึงปัจจุบัน รวมถึงเป็นผู้ประพันธ์เพลงและเรียบเรียงเสียงประสานประจำวง KU Wind Symphony เป็นอดีตผู้ฝึกสอนเครื่องเป่าวงดนตรีเยาวชนสยามมิตร (Siamyth Drum and Bugle Corp) พ.ศ. 2547-2559 และเป็นผู้เรียบเรียงเสียงประสานเพลงสำหรับวงออร์เคสตราและวงดุริยางค์ให้กับโรงเรียนมัธยมหลายแห่งทั้งในประเทศไทย มาเลเซีย จีน ไต้หวัน สิงคโปร์ ฮองกงและญี่ปุ่น

4. เกี่ยวกับบทประพันธ์เพลง

ลอยกระทงเป็นประเพณีเก่าแก่ที่สำคัญของประเทศไทย มีที่มาแต่ยุคศึกดำบรรพในดินแดนสุวรรณภูมิ ไม่น้อยกว่า 3,000 ปีมาแล้ว เป็นพิธีกรรมเกี่ยวกับ “ผี” หรือผู้มีอำนาจเหนือธรรมชาติ เพื่อขอขมาต่อธรรมชาติ ซึ่งผู้คนในสุวรรณภูมิให้ความสำคัญกับน้ำและดินในฐานะสิ่งที่ให้ชีวิตและน้ำถือเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด ดังนั้นเมื่อผู้คนใช้ชีวิตอยู่รอดปลอดภัยมาได้ครบปี จึงมีพิธีขอขมาที่ได้ล่วงเกินสิ่งใดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ เช่น การเหยียบย่ำหรือถ่ายของเสียลงแม่น้ำ หรือทำสิ่งใดที่ไม่เหมาะสม เป็นต้น วันลอยกระทงตรงกับวันเพ็ญขึ้น 15 ค่ำ เดือน 12 ซึ่งถือเป็นวันสิ้นปีนักษัตรเก่า ตามปฏิทินจันทรคติที่มีดวงจันทร์เป็นศูนย์กลาง เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความเชื่อว่าการเกิดน้ำขึ้น น้ำลง ประเพณีลอยกระทงได้มีการสืบทอดต่อเนื่องมาในสังคมไทย โดยมีสาระสำคัญคือความกตัญญูทั้งเป็นการขอขมาต่อแม่คงคาด้วยสำนึกในบุญคุณของน้ำ (กรมส่งเสริมวัฒนธรรม, 2557)

ปัจจุบันวันลอยกระทงเป็นเทศกาลรื่นเริงที่จัดขึ้นในสถานที่ต่างๆ โดยมีกิจกรรมหลากหลาย เช่น การประดิษฐ์กระทง การประกวดนางนพมาศ การจัดขบวนแห่ การปล่อยโคมลอย การจุดดอกไม้ไฟและการละเล่นรื่นเริงตามสถานที่ต่างๆ ลอยกระทงเป็นประเพณีรื่นเริงตามท้องถิ่น ตลอดจนมีบทเพลงประจำเทศกาล เช่น “เพลงลอยกระทง” โดยวงสุนทราภรณ์ที่เผยแพร่ผ่านวิทยุกระจายเสียงในช่วงเวลาหนึ่ง สื่อถึงประเพณีที่รื่นเริงสวยงามของคนไทยและยังคงอยู่ในปัจจุบัน

บทเพลง *Full Phase of the Moon* เป็นบทเพลงพรรณนา (Program Music) เล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นในคืนวันลอยกระทง ซึ่งเป็นคืนที่พระจันทร์ปรากฏสุกสว่างเต็มดวง บอกเล่าเรื่องราวของชายหนุ่มคนหนึ่งที่ต้องสูญเสียหญิงผู้เป็นที่รักไปในคืนวันลอยกระทง ทำให้เขาต้องจมอยู่กับความโศกเศร้าเมื่อคืนวันลอยกระทงหวนกลับมาอีกครั้ง โดยผู้ประพันธ์ได้อธิบายแนวคิดของบทเพลงนี้ว่า

ไอลักษณ์หลักของบทเพลงนี้ไม่ใช่บทเพลงบรรยายเรื่องราวที่เล่าเรื่องราวเป็นฉากเป็นตอน แต่เล่าถึงบรรยากาศและอารมณ์ความรู้สึกของชายคนหนึ่งที่ต้องสูญเสียคนรักไปในคืนวันลอยกระทง ผู้ที่ต้องจมอยู่กับความโศกเศร้าในทุกคืนวันลอยกระทงที่เวียนมาถึงในแต่ละปี แต่เมื่อเวลาผ่านไปเขาได้พบเจอเรื่องราวต่าง ๆ ที่เข้ามาบำบัดฟื้นฟูจิตใจจนเขาสามารถเอาชนะจิตใจของตนเองจากอาการซึมเศร้าที่เฝ้าคิดถึงภรรยาของตนเองมานาน ทำให้เขากล้าที่จะกลับมาลอยกระทงอีกครั้ง ได้เห็นคืนวันลอยกระทงที่สวยงาม มีบรรยากาศของพลุเฉลิมฉลองที่สว่างไสว เขาได้ค้นพบสัจธรรมของการเกิด แก่ เจ็บ ตาย จึงได้หลุดพ้นจากความโศกเศร้า

5. ประวัติบทประพันธ์เพลง

บทเพลง *Full Phase of the Moon* เป็นบทเพลงที่ผู้ประพันธ์เพลงได้รับการว่าจ้างจากกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาให้ประพันธ์บทเพลงสำหรับวงดุริยางค์เครื่องลมเพื่อใช้เป็นเพลงบังคับสำหรับการแข่งขันวงโยธวาทิตชิงถ้วยพระราชทาน ประเภทหนึ่งบรรเลง รุ่นอายุไม่เกิน 18 ปี ประจำปี พ.ศ. 2558

ผู้ประพันธ์ได้รับแรงบันดาลใจในการประพันธ์เพลงมาจากประเพณีวันลอยกระทง เป็นบทเพลงบรรยายเรื่องราวที่เกิดขึ้นในคืนวันลอยกระทงซึ่งเป็นคืนที่พระจันทร์ปรากฏสุกสว่างเต็มดวง บอกเล่าเรื่องราวของชายหนุ่มคนหนึ่งที่ต้องสูญเสียหญิงผู้เป็นที่รักไปในคืนวันลอยกระทง ทำให้เขาต้องจมอยู่กับความโศกเศร้าเมื่อคืนวันลอยกระทงหวนกลับมาในแต่ละปี

6. การเรียบเรียงเครื่องดนตรี (Instrumentation)

- Piccolo
- Flute 1
- Flute 2
- Oboe
- Bassoon
- Clarinet 1 (Division 1 & 2)
- Clarinet 2
- Clarinet 3 (Division 1 & 2)
- Bass Clarinet
- Alto Saxophone 1
- Alto Saxophone 2

- Tenor Saxophone (Division 1 & 2)
- Baritone Saxophone
- Trumpet 1 (Division 1 & 2)
- Trumpet 2
- Trumpet 3 (Division 1 & 2)
- Horn in F 1 & 2
- Horn in F 3 & 4
- Trombone 1 (Division 1 & 2)
- Trombone 2 (Division 1 & 2)
- Trombone 3
- Euphonium (Division 1 & 2)
- Tuba (Division 1 & 2)
- Timpani
- Percussion 1
- Percussion 2
- Percussion 3
- Chimes
- Glockenspiel
- Vibraphone

7. รูปแบบของบทประพันธ์เพลง

บทเพลงนี้ประพันธ์ขึ้นในรูปแบบดนตรีพรรณนา (Program Music) บรรยายถึงเรื่องราวความรู้สึกของชายผู้สูญเสียคนรักไปในคืนวันลอยกระทง นำเสนอทำนองหลักของบทเพลงในลักษณะคอรอล (Choral) 4 แนวเสียง ผสมกับการประพันธ์ดนตรีแบบซิมโฟนิค (Symphonic Style) รวมถึงนำเสนอแนวทำนองในลีลาสอดประสานแนวทำนอง (Contrapuntal Style) ในลักษณะเดียวกับบทเพลง *Firebird* ประพันธ์โดยอีโกร์ สตราวินสกี (Igor Stravinsky) ซึ่งปรากฏในช่วงกลางเพลง เพื่อสร้างความรู้สึกที่แตกต่างในระหว่างบทเพลง

8. องค์ประกอบทางดนตรี

8.1 แนวทำนอง (Melody)

บทเพลงนี้มีแนวทำนองที่เรียบง่าย มีประโยคที่ชัดเจน ความยาว 8 ห้องเพลง (4+4 ห้องเพลง) มีการพัฒนาแนวทำนองโดยการนำเสนอซ้ำประโยคเพลงในช่วงเสียงเครื่องดนตรีที่แตกต่างกันและเพิ่มแนวทำนองสอดประสาน (Counter melody) ที่น่าสนใจทั้งในลักษณะคอรอล 4 แนวเสียง (4-parts Chorale) และการสอดประสานแนวทำนอง (Contrapuntal Style) เป็นต้น บทเพลงนี้ประกอบด้วย 3 ทำนองหลัก ได้แก่

ทำนองหลักที่ 1 (Theme A) ทำนองที่สื่อถึงความคิดถึงและการโหยหาคนที่จากไป โดยนำเสนอในลักษณะคอรอล 4 แนวเสียง (4-parts chorale) แสดงในภาพที่ 1

The image displays a musical score for Theme A, consisting of two systems of four staves each. The music is written in 4/4 time and features a 4-part choral setting. The first system shows the initial phrase, and the second system shows a continuation of the theme with various melodic lines across the four parts.

ภาพที่ 1. แนวทำนองหลักที่ 1 (Theme A) (จากบทเพลง *Full Phase of the Moon* ห้องที่ 1-9)

ทำนองหลักที่ 2 (Theme B) ทำนองเพลงไทยฉบับันไดเสียงเพนตาโทนิค (Thai Pentatonic Scale) ที่อิงสำเนียงมาจากบทเพลงลอยกระทง นำเสนอรูปแบบสเตร็ตโต (Stretto)¹ ระหว่างแนวฟลูตกับแนวคลาริเน็ต 1 และอัลโตแซ็กโซโฟน 1 เพื่อให้เกิดการสอดประสานแนวทำนองและมีแนวเบสต่อเนื่อง (Ground Bass) ด้วยลีลาสอดประสานแนวทำนอง (Contrapuntal Style) ในกลุ่มเครื่องลมไม้เสียงต่ำ (Low Woodwind) และกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองเสียงต่ำ (Low Brass) เป็นทำนองที่สื่อถึงความขัดแย้งในจิตใจ ด้วยท่วงทำนองเพลงไทยที่ไพเราะสวยงาม ชวนให้คิดถึงคนรักในบรรยากาศที่สวยงามของคืนวันลอยกระทง และแนวเบสสื่อถึงความโศกเศร้าของการเสียคนรักไปซึ่งยังคงขุ่นมัวอยู่ในจิตใจ ดังแสดงในภาพที่ 2

¹ สเตร็ตโต (Stretto) หรือช่วงทำนองเอกซ้อน คือช่วงที่มีการเสนอแนวทำนองหลักซ้อนกันตั้งแต่ 2 แนวขึ้นไปในบทเพลงประเภทฟิวจ์ (Fugue) (ณัชชา พันธุ์เจริญ, 2554)

ภาพที่ 2. แนวทำนองหลักที่ 2 (Theme B) (จากบทเพลง *Full Phase of the Moon* ห้องที่ 51-58)

ทำนองหลักที่ 3 (Theme C) ทำนองที่สื่อถึงห้วงความคิดหนึ่งของชายผู้สูญเสียคนรักไปซึ่งเขากำลังพยายามหลุดพ้นออกจากความขุ่นมัวในจิตใจ นำเสนอแนวคิดตรีในลักษณะคอรอล โดยมีแนวทำนองเพลงไทยดำเนินสอดประสานให้แนวทำนองมีทิศทางเคลื่อนที่ไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่องด้วยลักษณะโน้ตเข้บัตสองชั้น ดังแสดงในภาพที่ 3

ภาพที่ 3. แนวทำนองหลักที่ 3 (Theme C) (จากบทเพลง *Full Phase of the Moon* ห้องที่ 71-78)

นอกจากนี้ ผู้ประพันธ์เพลงยังได้นำทำนองจากบทเพลงลอยกระทง ประพันธ์โดยครูเอื้อ สุนทรสนาน และครูแก้ว อัจฉริยะกุล ซึ่งถูกนำมาใช้ด้วยเทคนิคการประพันธ์ที่หลากหลาย เช่น การย่อยทำนอง (Fragmentation) การยืดขยายทำนอง (Extension and Expansion) การประดับโน้ต (Ornamentation) และการลดทอนทำนอง (Thinning) เป็นต้น ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4. ทำนองเพลงลอยกระทง ประพันธ์โดยครูเอื้อ สุนทรสนาน และครูแก้ว อัจฉริยะกุล

8.2 การประสานเสียง (Harmony)

บทเพลงนี้อยู่ในบันไดเสียงหลัก B-flat Major จากนั้นเปลี่ยนเป็นบันไดเสียงที่มีความสัมพันธ์ซบมีเดีย (Sub-median) ในบันไดเสียง E-flat Major ตั้งแต่ห้องเพลงที่ 28 และเปลี่ยนกลับมาอยู่ในบันไดเสียงหลัก (B-flat Major) อีกครั้งในห้องเพลงที่ 71 บทเพลงนี้เรียบเรียงเครื่องดนตรีในรูปแบบวงดุริยางค์เครื่องลมขนาดใหญ่ โดยเรียบเรียงการใช้เครื่องดนตรีในรูปแบบคอรอล (Chorale) ที่ประกอบไปด้วยแนวเสียง 4 แนว รวมถึงการเรียบเรียงลักษณะแนวดนตรีในรูปแบบลีลาสอดประสานแนวทำนอง (Contrapuntal Style) และการดำเนินเสียงประสานความสัมพันธ์คู่สามแบบโครมาติก (Chromatic Mediant)

8.3 การใช้เครื่องดนตรี (Timbre)

ในบทประพันธ์นี้ จินฉนวนัตร มันททรัพย์ ได้ใช้เครื่องดนตรีในแต่ละกลุ่มเสียง Soprano, Alto, Tenor และ Bass มาผสมในกลุ่มเดียวกัน ให้บรรเลงในแนวดนตรีเดียวกันเพื่อให้เกิดสีสันเสียงของเครื่องดนตรี (Timbre) แบบใหม่ เช่น ในตอนเริ่มต้นเพลงมีการผสมสีสันเสียงของเครื่องดนตรีที่อยู่ในกลุ่มเสียง Alto เพื่อสร้างอารมณ์ของความละมุนหวาน โดยใช้เครื่องดนตรีที่อยู่ในกลุ่มเสียง Tenor เป็นแนวเสียงที่เชื่อมระหว่างแนว Alto และเครื่องดนตรีที่เป็นแนว Bass ได้อย่างลงตัว นอกจากนี้ จินฉนวนัตร มันททรัพย์ ยังใช้เครื่องกระทบที่มีระดับเสียงต่างๆ ทั้ง Soprano, Alto, Tenor และ Bass มาเสริมสีสันเสียง (Tone Color) ของเครื่องลม ซึ่งการผสมสีสันเสียงของเครื่องกระทบและเครื่องลมนั้นเป็นผลให้เกิดสีสันเสียงใหม่ๆ ทำให้เสียงของวงดุริยางค์เครื่องลมมีความสดใสและแตกต่างจากการผสมสีสันเสียงของเครื่องลมเพียงอย่างเดียว

8.4 คีตลักษณ์และโครงสร้างของบทประพันธ์เพลง

บทเพลงนี้อยู่ในคีตลักษณ์แบบแยกตอน (Part Form) ประกอบด้วย 4 ตอนหลัก ได้แก่ ตอนที่ 1 นำเสนอทำนองหลักที่ 1 (Theme A) ตอนที่ 2 นำเสนอทำนองหลักที่ 2 (Theme B) ตอนที่ 3 นำเสนอทำนองหลักที่ 3 (Theme C) และตอนที่ 4 ตอนย้อนความ (Recapitulation) นำทำนองหลักที่ 1 (Theme A) กลับมาอีกครั้งหนึ่ง และจบด้วยตอนโคดา (Coda) ดังแสดงรายละเอียดคีตลักษณ์และโครงสร้างของบทประพันธ์เพลงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1

คีตลักษณ์และโครงสร้างของบทประพันธ์เพลง *Full Phase of the Moon*

ตอนหลัก (Section)	ทำนองหลัก (Theme)	ห้องเพลง (Measure)	รายละเอียด (Event and Scoring)
I	A	1-9	กำหนดอัตราความเร็วปานกลาง (Moderato Sostenuto) ในอัตราจังหวะ 4/4 ทำนองหลักที่ 1 มีลักษณะแบบคอรอล 4 แนวเสียง โดยประโยคแรกแนวทำนองอยู่ในช่วงเสียงอัลโต ได้แก่ แนวคลาริเน็ต อัลโตแซ็กโซโฟน และฮอร์น 1 กับ 2 และมีแนวทำนองรองอยู่ในช่วงเสียงเทเนอร์ แนวนูฟเนียม

ตอนหลัก (Section)	ทำนองหลัก (Theme)	ห้องเพลง (Measure)	รายละเอียด (Event and Scoring)
			โดยมีฮอว์นเป็นเนื้อเสียง คลาริเน็ตเป็นขอบเสียง ให้เสียงของอัลโต แซกโซโฟนเป็นรังสีของเสียง
		10-17	ประโยคที่สอง เปลี่ยนสีสันเสียงเป็นกลุ่มเครื่องลมไม้กับทรัมเป็ต โดยแนวทำนองอยู่ในช่วงเสียงโซปราโน ได้แก่ แนวฟลูต โอโบ คลาริเน็ต 1 และทรัมเป็ต 1 ในขณะที่แนวทำนองรองและแนวบรรเลงสอดประสานอยู่ในแนวอัลโตและแนวเทนเนอร์ ประกอบกับแนวทำนองรองที่มาเสริมลำดับอนุกรมเสียง (Harmonic Series) ของแนวทำนองหลัก เสียงของแนวทำนองหลักจะค่อยๆ สว่างขึ้นจากการผสมสีของเครื่องดนตรีกลุ่มโซปราโนโดยมีคลาริเน็ต 1 เป็นเสียงเนื้อเสียงนำ ตามด้วยฟลูตและทรัมเป็ต 1 ช่วยเสริมให้มีเนื้อเสียงมากขึ้น โดยมีโอโบเป็นขอบเสียง
Transition		18-23	นำเสนอแนวทำนองหลักของช่วงเชื่อม (Transition) ในช่วงเสียงเทนเนอร์กับช่วงเสียงโซปราโน ในแนวเสียงบิโคลโล ฟลูตและโอโบสอดแทรกเข้ามาตั้งแต่ช่วงทำนองหลักที่ 1 ก่อนหน้า
		24-27	นำชุดโน้ตจากบทเพลง “ลอยกระทง” มาดัดแปลงเป็นส่วนทำนองในลักษณะโน้ตสามพยางค์ (Triplet) นำเสนอในแนวทรัมเป็ต ฮอว์น ทรอมโบน แซกโซโฟนและบาสซูน เสริมด้วยเสียงประสานในแนวเครื่องลมไม้เสียงสูง กล็อกเคนชปีลและไวบราโฟนที่สร้างการเคลื่อนที่เร่งเร้าจากโน้ตสามพยางค์และเข็บบีตสองชั้น ค่อยๆ สร้างความตึงเครียด หรือเทนชัน (Tension) เคลื่อนที่ไปหาเทนชันคอร์ด (Tension Chord) ในห้องที่ 27
A'		28-30	เปลี่ยนทิวทัศน์เสียงเป็น E-flat Major นำเสนอส่วนทำนองใหม่บรรเลงโดยกลุ่มเครื่องลมไม้ในช่วงเสียงโซปราโน โดยมีแนวเสียงคลาริเน็ต 1 เป็นเสียงนำ ผ่อนเสียงประสาน (Release) จากเทนชันก่อนหน้า เพื่อเชื่อมกลับเข้าสู่ทำนองหลักที่ 1 อีกครั้ง
		31-38	นำเสนอแนวทำนองหลักที่ 1 อีกครั้ง ในลักษณะพื้นผิวทางดนตรี (Texture) ที่เบาบางลง ในแนวเดี่ยวฮอว์นและทรัมเป็ต โดยให้ฮอว์นเป็นเสียงนำ
Transition		39-42	ทำนองหลักช่วงเชื่อมอยู่ในแนวเสียงบาสซูน เทนเนอร์แซกโซโฟนและยูโฟเนียม เชื่อมเข้ามาตั้งแต่ห้องที่ 37 จากนั้นกลุ่มเครื่องลมไม้เสียงสูง (High Woodwind) รับแนวทำนองต่อในห้องที่ 41
		43-50	นำส่วนทำนองจากบทเพลง “ลอยกระทง” มาดัดแปลงเป็นส่วนทำนองบรรเลงลัดกันระหว่างกลุ่มเครื่องฟลูต คลาริเน็ต ทรัมเป็ต ฮอว์นและทรอมโบน สร้างเทนชันเพื่อเตรียมเปลี่ยนอารมณ์เข้าสู่ตอนต่อไป
II	B	51-58	แนวทำนองเพลงไทยสื่อถึงบรรยากาศความสวยงามของคืนวันลอยกระทง นำเสนอด้วยเทคนิคการประพันธ์เพลงแบบสเตร็ตโต (Stretto) เกิดการสอดประสานแนวทำนองระหว่างแนวฟลูตกับแนวคลาริเน็ต 1 และแนวอัลโต แซกโซโฟน 1 โดยมีแนวเบสต่อเนื่อง (Ground Bass) ด้วยลีลาสอดประสานแนวทำนอง (Contrapuntal Style) บนบันไดเสียงไมเนอร์ (Minor Mode)

ตอนหลัก (Section)	ทำนองหลัก (Theme)	ห้องเพลง (Measure)	รายละเอียด (Event and Scoring)
			ในกลุ่มเครื่องเสียงต่ำ (Bass) และกลุ่มเครื่องกระทบ (ระฆังราว กลีอกเคลซปิล และไวบราโฟน) บรรเลงคู่เสียงกระด้างในลักษณะจังหวะขัด ลักษณะดนตรีในช่วงนี้สื่อถึงความขัดแย้งในจิตใจ ด้วยท่วงทำนองเพลงไทยที่ไพเราะ ชวนให้คิดถึงคนรักในบรรยากาศที่สวยงามของคืนวันลอยกระทง และแนวเบสสื่อถึงความโศกเศร้าของการเสียคนรักไปซึ่งยังคงขุ่นมัวอยู่ในจิตใจ
		59-63	สร้างเทนชันด้วยคอร์ดดิมินิชท์ (Diminished Chord) ในลักษณะเสียงระฆัง (Bell Tone) จากเครื่องเสียงต่ำ กลุ่มเครื่องลมไม้เสียงต่ำ เบสทรอมโบน ยูโฟเนียมและทูบา ตามด้วยกลุ่มทรอมโบน แซ็กโซโฟนและฮอร์น เพื่อสร้างเทนชันก่อนเข้าสู่จุดขัดแย้ง (Conflict) ในช่วงต่อไป
	Conflict	64-70	สับเปลี่ยนอัตราจังหวะระหว่าง 3/4 กับ 4/4 แนวทำนองสูงสว่าง สื่อถึงการเฉลิมฉลองในงานวันลอยกระทง ขัดแย้งกับแนวเสียงประสานที่เลือกใช้คอร์ดและแนวเบสเสียงขัดกับแนวทำนอง สื่อถึงความโศกเศร้าที่ขุ่นมัวอยู่ในจิตใจและยังคงปรากฏส่วนทำนองจากโน้ตเพลงลอยกระทง ในห้องที่ 68-69
III	C	71-78	เปลี่ยนกุญแจเสียงกลับมาเป็น B-flat Major อีกครั้งและปรับอัตราความเร็วเพิ่มขึ้นเล็กน้อย (A bit faster) นำเสนอแนวทำนอง C โดยการประสานเสียงของกลุ่มเครื่องลมไม้ (Woodwind Choir) โดยมีแนวเดี่ยวยูโฟเนียมและไวบราโฟน ต่อด้วยทรัมเป็ตและแนวกลีอกเคลซปิล สอดประสานแนวทำนองในลักษณะของการประสานเสียงแบบดนตรีไทย (Polyphonic Stratification)
		79-82	แนวทำนองอยู่ในกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง โดยมีทรัมเป็ตเป็นเครื่องหลัก ทำหน้าที่พัฒนาแนวทำนองที่เสนอใหม่เป็นทำนอง C ในประโยคก่อนหน้านี้มีฟลูท ปิคโคโลและแนวกลีอกเคลซปิลบรรเลงแนวสอดประสาน
		83-87	เปลี่ยนศูนย์กลางเสียง (Tone Center Modulation) โดยใช้ในการดำเนินเสียงประสานความสัมพันธ์คู่สามแบบโครมาติก (Chromatic Median) จากคีย์เสียงหลัก B-flat Major ไปหาคอร์ดเป้าหมาย D Major (Chromatic Mediant Chord) ในห้องที่ 88 โดยใช้ในการดำเนินคอร์ด A Major และ F Major ซึ่งเป็นคอร์ดที่มีความสัมพันธ์คู่สามกับ D Major
		88-91	แนวทำนองหลักที่ 3 กลับมาอีกครั้งในกลุ่มเครื่องลมไม้เสียงสูง โดยเปลี่ยนศูนย์กลางเสียงจาก B-flat Major เป็น D Major
		92-102	นำเสนอแนวทำนองใหม่ โดยการปรับแนวทำนอง (Thematic Transformation) จากทำนองหลักที่ 1 และส่วนทำนองจากเพลงลอยกระทง นำเสนอในกลุ่มฮอร์นและทรัมเป็ต
IV	A	103-107	ตอนย้อนความ (Recapitulation) เปลี่ยนอัตราความเร็วกลับมาเป็น Moderato Sostenuto และนำทำนองหลักที่ 1 จากช่วงต้นเพลงกลับมา

ตอนหลัก (Section)	ทำนองหลัก (Theme)	ห้องเพลง (Measure)	รายละเอียด (Event and Scoring)
			อีกครั้ง โดยเริ่มด้วยแนวกล็อกเคนชปีลและไวบลาโฟน นำเสนอรูปแบบเสียงคล้าย Music Box
		108-116	นำเสนอทำนองหลักที่ 1 (Theme A) ในลักษณะคอรอล 4 แนวเสียงอีกครั้ง เริ่มด้วยแนวทำนองในช่วงเสียงอัลโต 4 ห้องเพลง ตามด้วยแนวเสียงโซปราโนรับบรรเลงแนวทำนองต่อ
		117-119	แนวการประโคมแตร (Fanfare) ในกลุ่มเครื่องลมทองเหลืองและแซ็กโซโฟน โดยนำส่วนทำนองที่ปรากฏในช่วงเชื่อม (ห้องที่ 43) มาใช้อีกครั้ง
Coda		120-129	นำทำนองจากช่วงจุดขัดแย้ง (Conflict) (ห้องที่ 64-70) กลับมานำเสนอในกลุ่มเครื่องลมทองเหลือง โดยปรับแนวเสียงประสานให้กลับมามีอยู่ที่คีย์เสียงหลักของบทเพลง (B-flat Major) สื่อถึงอารมณ์การเฉลิมฉลองที่ปราศจากความขัดแย้งขุนมัวในจิตใจ ก่อนจบด้วยส่วนทำนองจากบทเพลงลอยกระทงที่ประโคมด้วยแนวเสียงทรัมเป็ต ฮอรันและยูโฟเนียม

9. บทประพันธ์เพลงที่เกี่ยวข้อง

- บทประพันธ์เพลงที่เกี่ยวข้องที่ใช้อ้างอิงในการประพันธ์
 - The Firebird ประพันธ์โดย Igor Stravinsky (Contrapuntal Style)
 - Symphony No. 10 ตอนที่ 1 ประพันธ์โดย Dmitri Shostakovich (Contrapuntal Style)
- บทประพันธ์เพลงที่เกี่ยวข้องที่ใช้อ้างอิงในการฟัง
 - บทเพลงลอยกระทง
 - บทเพลง Romanesque โดย James Swearingen
 - "Horkstow Grange" จาก Lincolnshire Posy โดย Percy Grainger

10. จุดผิดพลาดในการตีพิมพ์โน้ตเพลง (Errata)

- ห้องที่ 13 แนวโอโบ เพิ่มโน้ตตัวขาวปะจุด เสียง C ในจังหวะที่ 1
- ห้องที่ 16-18 แนวทรัมเป็ต ทรอมโบน 1 และเบสทรอมโบน เปลี่ยน Articulation ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวฮอรัน โดยใส่ Slur ตั้งแต่จังหวะที่ 4 ของห้องที่ 15 ถึงจังหวะที่ 2 ของห้องที่ 17 และใส่ตั้งแต่จังหวะที่ 2 ของห้องที่ 17 ถึงจังหวะที่ 1 ของห้องที่ 18
- ห้องที่ 29 แนวอัลโตแซกโซโฟน 2 ปรับเสียงขึ้นคู่ 2 ไมเนอร์ จากโน้ต B เป็นโน้ต C
- ห้องที่ 39 แนวกล็อกเคนชปีล ปรับเสียงลงคู่ 2 เมเจอร์ จากโน้ต F เป็นโน้ต E-flat

11. สรุป

บทเพลงนี้ประพันธ์ขึ้นในรูปแบบดนตรีพรรณนา (Program Music) วาทกตรต้องทำความเข้าใจหลัก การผสมเครื่องดนตรีในกลุ่มเสียงเดียวกัน (โซปราโน อัลโต เทนเนอร์ เบส) และระหว่างกลุ่มเสียงต่างๆ เพื่อให้เกิดมิติ ในการบรรเลงได้ตามเจตนารมณ์ของผู้ประพันธ์ บทเพลงนี้ประกอบด้วย 3 ทำนองหลัก ประกอบด้วยห้าท่อนใหญ่ๆ ท่อนที่หนึ่งนำเสนอทำนอง A ท่อนที่สองนำเสนอทำนอง B ท่อนที่สามนำเสนอทำนอง C ท่อนที่สี่นำทำนอง A กลับมาอีกครั้ง และท่อนที่ห้าเป็นท่อนจบ Coda ตลอดเพลงตั้งแต่เริ่มต้นเสนอแนวทำนองหลักโดยใช้ทำนอง ของบทเพลงลอยกระทงเป็นวัตถุดิบ

ในการประพันธ์มีการพัฒนาแนวทำนองโดยการนำเสนอซ้ำประโยคเพลงในช่วงเสียงเครื่องดนตรี ที่แตกต่างกันและเพิ่มแนวทำนองสอดประสาน (Countermelody) ที่น่าสนใจทั้งในลักษณะคอรอล 4 แนวเสียง (4-Parts Chorale) และการสอดประสานแนวทำนอง (Contrapuntal Style) ซึ่งวาทกตรต้องปรับความสมดุล ของการผสมเสียงให้เหมาะสมตามพัฒนาการของเพลงในแต่ละท่อนเพลงตั้งแต่ต้นจนจบ

รายการอ้างอิง

กรมพลศึกษา. (2563). *รายงานการจัดการแข่งขันหรือกิจกรรมวงโยธวาทิตแห่งประเทศไทย*.

กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.

กรมส่งเสริมวัฒนธรรม. (2557). *ลอยกระทง*. กรมส่งเสริมวัฒนธรรม กระทรวงวัฒนธรรม.

<http://book.culture.go.th/newbook/day/loy.pdf>

ณัชชา พันธุ์เจริญ. (2554). *พจนานุกรมศัพท์ดุริยางค์ (พิมพ์ครั้งที่ 4)*. เกศกะรัต.